

Уасэу къафашырэм кӀуачӀэ къареты

(ИкIэyх).

Мыш кыкылэлъыкылоу федеральнэ мэхъанэ зилэ зэнэкьокъум иедзыгыбоу лъагэкълотагэм организации 7 хэлэжыагъ, зэкълэмкы ахэм продукцияе зэмыллужыгыуи 8 зэнэкьокъум кыщагъэлъэгъуагъ. Журим хэтхэм ахэм осэшлу къафашыгъ, организации 3-р лауреат хъугъэх.

— Мыш фэдэ зэнэкьокьухэм мэхьанэу ялэр кьыдагьэкьырэр шэпхъэ гьэнэфагьэхэм адистхэу гьэлпсгьэныр ары, — кьылуагь Матыжъ Аслъан. — Мы зэнэкьокьур мыгъэ я 16-у республикэм шызэхэтэщэ. Илъэс къэс Адигемэ продукция зымплъужыгъоу кьышыдагьэкьыхэрэм ядэгъугъэ уигъэрэзэнэу шыт, ар организациехэм шлуклэ афэтэлъэгъу. Мы зэнэкьокьумклэ анэх мэханэ

зилэр лауреат ыкйи дипломант хуугуэ организациехэм «Урысыем итовар анахь дэгуйи 100» зыфилорэ тамыгээр кыдагэжкы-хэрэм атырагэуцон зэральжкы-рэр ары. Организациехэм япа-цэхээр аш рэгүшхох ыкйи кя-шырэм идэгүгэз хагэхьо-нымккэ кгуачлэ кьареты.

Нэужым АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатэу Игорь Ческидовырэ республикэм экономикэ хэцхоныгъэмкэ ыклі сатыумкэ иминистрэ иапэрэ гуадзэу Андрей Беляковырэ мы зэнэкьокъум хэлэжыагъэхэм кыафэгушлагъэх, тапэклі гъэхъэгъэшлухэр ашынх-уа кыафэлъылауагъэх.

Продукциеу кыгъэлыгъоным
кыраццэлагъэхэм ядэгъугъэ

зызышагъэгозэхэ нэуж «Луч-
ший опыт — для лучшей жи-
зни» зыфилорэ конференциер
зэхашагъ. КIзухым продукции
аныхъ дэгъу къыдзыгъэкIырэ
организациеху лауреат хуьгъ-
хэм дипломхэмрэ шлухъафтын-
хэмрэ аратыжыгъэх.

Лауреатыцлэр кызыфагъэ-
шъошагъэху пшъэдэклижъэу
ыхьырэмклэ гъунэкъэ гъэн-
фагъэ зилэ обществу «Мам-
рыкъом», зэлухыгъэ лэхъэхэлъ
обществу «Мыеклопэ маши-
нэшл заводым» ыкли лэзэплэ-
зыгъэпсэфылпэу «Лэго-Накэм»
щытху тамыгъэхэр афагъэшъо-
шагъэх.

КИАРЭ Фатим.

Сурэтхэр Аркадий Кирнос
тырихыгъэх.

Упчлэ шъуилэмэ, къытэшъут

Псэуплэ—коммунальнэ хызмэтым ифэлэ—фашлэхэм, шхыныгъо зэфэшхыаф-хэм ауасэ шьюегъэраза? Сыдым ар кыпкырыкыра ыкйи кыххашт ильэсым сыда кызхэхъоштыр? Фэтэрыбэ хьурэ унэхэм ягъэклэжын сыдэуштэу зэшлуахыра? Мыхэм ыкйи нэмыкйи упчлэхэм агъэгумэкйирэ пстэуми джэуапхэр мы мазэм и 26-м агъотынхэ альэкйышт. Тигъэзет зэхышэшт зэнклэ зэдэгущылэгъум кьэкйллэштых уасэхэмрэ ахэм ягъэнэфэнрэ кьэралыгъо шапхэхэмклэ зэшлохыгъэным дэлэжьэгъэнымклэ Адыгэ Республикэм и Гьэлорышланлэ ипашэу Хьэпэе Азэматрэ унэхэмрэ псэуальэхэмрэ яшын ыкйи псэуплэхэм ягъэфедэн алыплэгъэнымклэ кьэралыгъо инспекциехэм Адыгэ Республикэмклэ я Гьэлорышланлэ ипашэ игуадзэу, псэуплэхэмклэ Адыгэ Республика инспекция ипашэу Жаклэмыкьо Саидэрэ.

Мы мазэм и 26-м сыхъатыр 3-м кыышыублагъу сыхъатыр ныкъорэм кыклогц шууипцлэхэр телефонэу **8(8772) 52-49-44** зыфилорэмклэ ахэм афэжыугъэзэнхэ шьульэклышт. Ушъхагъу горэхэм апкь кыиклэу а уахтэм кытемыошъуштхэм нахыжьыу тигъэзет мы телефон дэдэмклэ зыкыфагъазэмэ, рупцлэхэр ттхынхэш, зыфэгъзагъэхэм андэгъэсжьышт, джеуапхэр нахь класэу кыыхэтыуэтыжьыштых.

Шьукъытфытеу, джэуапынчъэу шьукъэнэштэп.

Клалэр псаоу къэнагъ

Урысыем ошлэ-дэмышлэ лофхэмклэ и Министерствэ ильыхун-кызгэнэжын отряд и Адыгэ подразделение мы ильэсыр кызыхыагэем кышыублагэу лыхун-кызгэнэжын лофтхэбзи 196-рэ Адыгеим икыуш-хэхэм ащызэрихыаг. Аужырэ хуугэ-шлагэр шэ-клогум и 7-м агэуэнэфыг — кыушхэм зыщигэпсэ-фызэ клэлэ ныхжыклэр метри 10 зильэгэгэ кыушхэ цаклэм ефэхыг. Инасып кыхыи, ар псаоу кэнаг.

— Мыекьопэ районым ит поселкэу Каменномогостскэм пэгүнэгү куушхэу «Батарея» зыфилорэм ышыгу зыщызыгьэпсэфыщтыгьэ ныбжьыклэ купым хэтгыгэ клалэр куушхэс цаклэу метри 10 зильэгагьэм кьефэхыг. Кьэплон хьумэ, клалэм ынасып кьыхыг. Сыда плomé а чыплэм инэмьыкыбгүу метри 100 ильэгаг, — ело Урысыем ошлэ-дэмышлэ лофхэмклэ и Министерствэ илтыхьун-кьэгьэнэжыым отряд и Адыгэ подразделение илофышлэу Игорь Романовым.

Аш кызыэри|вагъэмк|э. мы

хуугээ-шлаггэр кызы-
щыхуугэ чыпэм го-
гу хырышыгыгэ зимылэ
гоугуануэ километрич зиклы-
ххаггэр кызызпачи якулыкыу-
шлэхэр квадрациклэхэмклэ
еклолаггэх. А чыпэм псынклэу
щагэунэфыгэ клалэм ышыхьэ-
куц шобж зэрэтешаггэр. Кэ-
пгэнэжыын кулыкыум илофы-
шлэхэм апэрэ лэпылэггур зы-
раггэггот нэуж, лэпылэггу псын-
клэм илофышлэхэм кяджэжи,
клалэр сымэдэжышым наггэсыгб.

Мы хуьгъэ-шагъэм Урысы-
ем ошлэ-дэмышлэ loфхэмклэ и
Министерствэ илтыхъун-къэгъэ-

нажьын отряд и Адыгэ подразделение икьулыкьушлэ нэбгыри 7 хэлэжьагъ. А. Носковым кызырлыуагэмкӀэ, мыш фэдэ тхьамыклагъохэр къэхьухэмэ, цыфхэм псынӀкӀу лэпылэгъу зыраагъэгъотыщтым пылтых. АщкӀэ хэушхьафыкыгъэ техникэ 20-м ехьу ял, ащ нэмыкӀэу осым зэрэчызе-клощтэ техникэу, лэмэ-псымэу алохӀлэхэр непэр шапхьэхэм адиштэхэу зтегъэлспыхьагъэх.

Адыгэ Хасэм изэфэс

Адыгэ Республикэм иобщественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» изэфэхысыжъ-хэдзын зэфэс 2013-рэ ильэсым шэклогъум и 23-м Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармоние шыклошт. Сыхъатыр 11.00-м зэфэсыр аублэшт.

Адыгэ Хасэм изэфэс тегъэпсыхьагъэу сыхьатыр 10.00-м кыщегъэжьагъэу лъапкь Iпэщысэхэр кьагъэльэгъоштых.

Илофшлэн кызыэтырагыэуцуагы

Хыкумум унашъоу ышлыгъэм диштэу, мэшлогъэкӀосэныр щынэгъончъэнымкӀэ шапхъэхэм адимыштэрэ культурэм и Унэу Кошхъэблэ районым итыр зэфашыгъ. Унашъор гъэцэклагъэ зэрэхьурэм лъэплъэ хыкум приставхэм я Федеральнэ къулыкхуэ и Гъэлорышланлэу Адыгеим щылэм и Кошхъэблэ район отел.

Хэукьоньгэхэр дагъэзыжынхэ фаеу клубым ипашэхэм пшэарылъ афагъэуцугъ, мэфэ 90-м кыкълочл культурэм и Унэ лoф ышлэштэп.

Апэрэ чыплэр къыхьыгъ

Республикэм икомандэхэм футболымкӀэ язэнэкьокьоу С.Кулаковым ишӀэж фэгъэхыгъэм иаужырӀэ едзыгъо шӀклогъум и 9-м МыекьуапӀэ шыкӀуагъ. Хьыкум приставхэм я ФедеральнӀэ кьулыкьу и ГъэlorышлӀпӀэу АР-м шыӀэм ихэшыпыкӀыгъэ командэу «Приставы» зыфилорӀэр ацӀ хэлэжьагъ ыкӀи апӀэр чыплӀэр кьыдыхыгъ. Джац фӀэдэу командӀэм хэтыгъэ кьулыкьушӀэхэм ащыцӀхэм шытху тхыльхэр кьафагъэшъошагъэх. ЗӀнэкьокьум иухъумӀкӀо анахь дӀэгъу хъугъэ хьыкум приставӀэу УдыкӀӀэко ХьазрӀт, Ӏгуаор кьӀэлапчъӀэм анахь дахӀэу дзӀыдзагъӀэр оперативнӀэ дежурствӀэм ихӀэушъхьафыкӀыгъэ отӀел илофышӀлӀэу ДжыгунӀэ Арсен ары.

**Хыкум приставхэм я Федеральнэ къулыкъу и
Гъэюрышлэлэу Адыгеим щыгъэм ипресс-къулыкъу.**

НАРКОМАНИИ

Ежь иш!оигъоныгъэ емыльытыгъэу...

Наркотикхэр зэрагъзеклохэрэм лыплъэгъэнымклэ Краснодар краимклэ Регион гъэлорышланлэм АР-мклэ и Къутамэ ипресс-къулыкъу къызэритырэмклэ, наркоманхэр зыщызэрэугъоищтыгъэхэ чыплэр кыхагъэщыгъ. Ащ фэгъэхыгъэ loфыр Мыекъопэ къэлэ хыкумым зехифыгъ ыкли унэр зиегъэ А.Ю. Морозовым фэгъэхыгъэу унашъо ышлыгъ еж ишоигъоныгъэ емылытыгъэу психиатрическэ диспансерым шелэзэнхэу.

Морозовыр зыщыпсэуцтыгэ унэм хэтыгэ пщэрыхьаплэр наркоманхэм аритыгэу, ахэм лэзэгъу уц зэфэшхьафхэм наркотик ахашыкыти, агэфедэщтыгъ. Ахэр чэзыу-чэзыоу кыи-зэрэклоштхэр бысымым ыгэнафэщтыгъ, зы купэу икыжыырэм ыуж пщэрыхьаплэр, хьакъу-шыкьухэр ыукъэб-зыжыхэти, ахэм ауж кыкыштхэм зафигэхьазырыштыгъ. Арэуцтхэр ар «лэпылэгъу» зерафэхьурэм фэшл шьон пытэхэр, загьорэ арк е пивэ бэшэрэб, кыратыштыгъ.

Н.Ю. Морозовым изеклякнэ Урысые Федерацием и Уголовнэ кодекс ия 232-рэ статья иа 1-рэ лахэ хэхэе ыкнэ наркотикхэр зышаггэфедеэрэ чыпнэ (притон) ылыггэу мэхушэ, ащ кыдылпытэрэ пшээдэкнэжыыр ыхыышт. Ау наркологическэ хыкум экспертизем зэриггэунэфыггэмкнэ, мыхульфыггэр ешуакул, ау наркоманэп ыкнэ ежэ ишоноггэныггэ емылпытггэу елээггээн фаеу шыт.

Юфыр зѣхафы зѣхум нафѣ зэрѣхыгъѣмклѣ, А.Ю. Морозовым ятѣнѣрэ купым хѣхъѣрэ сѣкъятныгъѣ ил, ышлѣрѣм зѣрарѣу кызыдихыѣрѣр кызызѣрегуремылѣрѣр наркоманхѣм кызыфагъѣфедагъ.

Наркополицийсэхэм охтэ лые тырамыгашлэу оперативнэ
лофтхьабзэхэр зэрэзэрхыагэхэм ишлуагэклэ наркоманхэм
язэрэуғыоиплэ зэфэшлыгэ хугыэ.

фай. Джащ фэдэу АР-м и Къэ-
ралыгъо Совет — Хасэм иде-
путатхэу Къэгъээжъ Мурат,
Аулъ Вячеслав, Владимир На-
рожнэм япшэрылхэр агъэ-

Лахъщыкъуае и Мафэ хагъэунэфыкыгъ

Тызхэт ильэсым ичъэпыогъу мазэ ыклэхэм адэжь Краснодар псыыгъыплэр ашы зэхъум къагъэкощыгъэ къуаджэу Лахъщыкъуае и Мафэ апэрэу хагъэунэфыкыгъ. Ащ фэгъэхьыгъэ зэхэхъашхоу цыф бэ дэдэ къызэкълэпгъагъэр зыщырекълэпгъагъэр чылэр зыдэщысыгъэ чыплэу, джы хы Шыцлэ лушъом еклурэ федеральнэ гъогушхоу «М-4 Дон» зыфилюрэм дэжккэ Лахъщыкъуае исаугъэтэу 2009-рэ ильэсым агъэуцугъэм дэжь.

Лахъщыкъуае щышхэу Адыгэ-къалэ къагъэкощыгъэхэм язакъоп мыщ къэкълэпгъагъэхэр. Чылэм щышхэу тидэрэ чыплэ щыпсэхэрэри якъоджэ гупсэ имэфэкӀ зэхэхъэ хэлэжыгъэх. Зэхэхэр зезыщгъэ Лахъщыкъуае ипшэщэ пугъэу, Адыгэ Республикэм культурэмкӀэ изаслуженнэ Иофшлэу НапцӀэкӀо Марыет къызэриуагъэу, хъакӀэхэр бэ дэдэ хуштыгъэх. Чылэр зыхахъэщтыгъэ Теуцожь районим иадминистрацие ипашэу ХъачмамыкӀо Азэмат купышхо игъусэу къафэкӀуагъ. ТэхъутэмыкӀое районми, Краснодари, Мыекъуапи, гъунгъу къуаджэхэми, псыубытыплэр ашы зэхъум къагъэкощыгъэ чылагъохэм ялыкӀохэри Иофтхъабзэм хэлэжыгъэх. Лахъщыкъуае имэфэкӀ фэгъэхьыгъэ зэхэхэр псэлэ клэкӀыкӀэ къызэлэуиыгъ ащ иклэлэ пугъэу, Адыгэ-къалэ имэрэу Хъатэгъу Налбый. Апэ ячыплэгъухэм, хъакӀэу къафэкӀуагъэхэм шлуфэс сэлэм фабэ къарихыгъ, ямэфэкӀ хэлэжъэнхэу къызэрэхъагъэхэр зэрагъопэшхор къылуагъ. Псауныгъэ пытэ ялэнэу, шлоу шылэр къадэхъунэу къафэлъэуагъ.

— Дунаим къэлэ, чылэгъо иныбэрэ дэхабэрэ тет, — лыггэкӀотагъ ащ ипсалэ, — ау зынахъ дахэрэ лъапӀэрэ щымылэр, зыфэдэ къэмыхъугъэр, ушэлэфэ пщымыгъушэрэр укызыщыхъугъэу, узщапӀугъэ чыплэр ары. Ар зыпӀэшын шылӀ, ащ тидэ ушылӀэми, сьд уитхъагъоми, укыкӀолӀажыи пшлоигъу. Укызырэхъухъэгъэ чыплэр зыфэбгъэдэни, зэрэпхъожьыни шылӀ.

Ау тэ а чыплэ лъапӀэр ильэс 44-кӀэ узэкӀлэбэжыкӀэ тфэмыхъоу тхъожьынэу хъугъагъэ — лэрышыхыр ашы зэхъум, тикъоджэ гупсэу Лахъщыкъуае щыпсэхэрэмкӀэ тыкъагъэкощи, Адыгэ-къалэ тыкъагъэкожыгъагъ. Тэ тизакъоп, мыщ щыпсэхэрэр экӀлэ адрэ хычӀэгъ хъугъэ чылагъохэм къадагъэ-кыжыгъэгъэ закӀэх. ЭкӀлэми тызэфӀд, зы тхъамыкӀэгъо гъогу тызэрыкӀуагъэр. Дэгъоу тызэгурӀо, тызэдӀпсэу, тызэдӀлажъэ. Адыгэ-къалэу зэдытиунэр нахъ дахэ, бай, клэракӀэ зэрэтшыштым тӀэ экӀлэдагъэу тызэдыфӀлажъэ.

Ауми тэри, къыткӀэхъухъэрэми тлъапсэ, къытэрыкӀуа-

1717-рэ ильэсхэм Лахъщыкъуае Псыфабэ илэгъо-блэгъухэм адэжь щысыгъ. Ащ щамыгъэрэ-хъаты зэхъум къуаджэр къылуки, чыплэ зэфӀэшхъафхэм ащыпсэугъ. Джы саугъэтыр зыщыгъэуцугъэм къызытысыгъагъэхэр 1859-рэ ильэсыр ары. А лъэхъаным унэгъуи 112-рэ къуаджэр хуштыгъэ, нэбгырэ 728-рэ дэсыгъ.

гъэр тшыгъушэнэу шытӀп. Джары тэри, адрэ къагъэкощыгъэ чылагъохэм афӀдэу, тикъоджэ лъапӀэу Лахъщыкъуае 2009-рэ ильэсым мы саугъэтэу тызкӀлэрытыр зыкӀыфӀдгъэуцугъагъэр. Ар шӀжэ тилӀэным фӀэшл мэхъанэшхо зилэ Иофыгъу. Тикъуаджэ ижыкӀэ шӀн-хэбзэ гъэнэфагъэхэр дӀлызэ къырыкӀуагъ, тинахыжъхэм, СССР къэралыгъошхоштыгъэм сьд фӀдэ хэбзэ Иоф къышырахыжыгъэми, чанэу хэлэжъэхэзэ, Лахъщыкъуае ищытху арагъа-

лӀозэ къахыгъ. Гушлуагъор тиньбжыкӀлэхэм а шӀн-хэбзэ дахэхэр непэ зэрӀлагъэкӀуатэхэрэр, джы тызщыпсӀурэ Адыгэ-къалэ хэхъоныгъэшлхэр егъэшлыгъэным алӀэкӀ къамыганэу зэрӀфӀбанэхэрэр ары.

Ащ ыуж гушылэр зыфагъэшъошгъэ егъӀджен-пӀуныгъэ ИофшлӀэным иветеранэу КӀэныбэ Шыхъам Лахъщыкъуае тарихъ гъогуу къыкӀугъэм, чылэр зыфӀдагъэм клӀкӀэу къагъушылагъ.

ригъэжыагъэу Краснодар псыыгъыплэр ашӀынэу аубли, 1969-рэ ильэсым къоджӀдӀэхэр Адыгэ-къалэ къагъэкощыжыгъэх. А уахътэм унэгъо 370-у чылэм дэсыгъэм щыщэу 360-мэ зы чыплэ зыкъагъэзагъэу Адыгэ-къалэ шӀпсӀэх. Унэгъо зыгъушлӀым нэмыкӀ чыплӀэхэр псӀупӀлӀэ къыхахыгъэх.

Лахъщыкъуаехэр къэралыгъом сьд фӀдэрэ Иоф къышырахыжыгъэми апӀ итхэм ащышых. Заор къызэжъэм апӀ пыим пӀэуцужыгъэхэм ахэтыгъэх. Нэмыц тыхакӀохэм язэхэкъутӀн, Теклоныгъэм икыдӀэхын ялахышлӀ хашыхъагъ апӀэр бзылфыгъэ летчикӀуэ БӀгъужӀэкӀо ЛелӀэ, партизан отрядым ипӀэцагъэу КушымзӀэкӀо АйтӀч, Хъут РӀыцӀдэ, ЕреджыбӀэкӀо ХъакӀэмызӀ, НапцӀэкӀо ХъазрӀт, НапцӀэкӀо АхъмӀд, ШӀуджӀн ЗӀчӀэры, заом ильӀэхъан партизан отрядым хэтыгъэу, нэужым ШевченкӀэм дӀэтыгъэ МТС-м ипӀэцагъэу НапцӀэкӀо ДолӀэтчӀэрые... АхӀэри, нэмыкӀхӀэри бгъӀэхӀлӀхъэ лъапӀлӀэхэр ахӀлӀэу заом къызекӀыжъхэм, пӀы мӀхъаджӀэм зӀщигъэкӀогъэ мӀкъумӀщ хызмӀэтыр зыпкӀ изыгъэуцожьхӀэрэм якӀӀӀэкӀуагъэх. Лахъщыкъуае иклӀлэ пугъыи 109-рэ апсӀэ емыблӀжъэу заохӀзӀ ащ щыфӀэхыгъэх.

Непэ ахэм ялагъо лызыгъӀекӀотӀэрэ, Лахъщыкъуае ищыт-

хъу языгъӀотӀэ цыф шӀлӀгъуабэ къытхӀт, къыддӀлажъэ: Адыгэ-къалэ имӀэрэу Хъатэгъу Налбый, ильӀэс 38-рэ хъугъэу Теуцожь районим гъэсэныгъэмкӀэ иотдел ипашӀэу ЕреджыбӀэкӀо Адам, ильӀэс 20-рэ къалэм гъэсэныгъэмкӀэ иотдел ипӀэцагъэу КӀэныбэ Шыхъам, бизнесмен бӀлахъэу ЛыӀлӀлӀ Ибрахъим, республикӀэ гъӀзетӀэу «Адыгэ макъэм» иобозрӀватӀлӀэу ЖакӀэмыкӀо (ТӀӀшӀу) АминӀт, совхозӀэу «Путь Ильича» ипӀэцагъэу НапцӀэкӀо Шумаф, сурӀттӀэхӀэу ШӀуджӀн Зар, СССР-м спортымкӀэ имастӀэрӀэу Хъатэгъу Адам.

БӀцӀэмӀ ацӀлэ къӀэтӀломи, джыри къыхӀдгъӀхъон. НапцӀэкӀо зӀшхӀэу Бадур, РуслӀан, АслӀан. ТренерӀэу Ешыгъо СӀфӀэрбый, УФ-м имӀэз хызмӀт изаслуженнэ ИофшлӀэу Хъати-кӀое МӀджыд, къӀлэ сымӀдӀжӀ-щым ипашӀэ игуадӀэу Теуцожь (Хъут) МӀлайчӀт, АбидӀэ Хыс, ПщыщӀэкӀо РуслӀан, КушымзӀэкӀо Адам... Цыф бӀ дӀд акылышлӀохӀэу, зӀхӀӀӀӀӀӀ бӀлахъхӀэу, адыгагъэр ягъунӀсӀэу тикъуаджӀэ къыдӀкыгъэр.

ЗӀхӀахӀэм къызӀрӀӀауагъэмкӀэ, къадӀхъурӀэри макӀлӀп. СаугъӀтӀэу 2009-рэ ильӀэсым агъэуцугъагъэр Лахъщыкъуае зыдӀ-щысыгъэ чыплӀэм тет. Ячыгъужь щызӀлӀокӀлӀх, щызӀдӀдгъушылӀх. НьбжыкӀлӀхӀэу къызыщӀэхӀэрэр апӀ мыщ къӀекӀуалӀлӀх, ятӀжъ-янӀжъхӀэр зыдӀщысыгъӀэхэр нысакӀлэм рагъӀлӀэгъу.

Лахъщыкъуае и МафӀэ фӀгъӀхыгъэ зӀхӀахӀэм къышыгушылагъэх ИофшлӀэным иветеранхӀэу ЕреджыбӀэкӀо АслӀан, НапцӀэкӀо АйшӀт, ХъэкомӀэ Инвер, врачӀэу Теуцожь МӀлайчӀт, Теуцожь районим иветеранхӀэм я Совет итхъаматӀэу НэмытӀлӀэкӀо ЮрӀэ, ПчыхъалпыкъуаекӀлэ ЩӀшӀлӀ АслӀанбӀч, ИнӀэм кыкыгъэу ХъанӀхъу КъадырбӀч, ПсӀэкӀупсӀэ иефӀндӀэу Мамый ДолӀэтбый, нэмыкӀхӀэри.

ХъӀлӀэкъуае илпыкӀохӀэу Лы-хӀэс ЗулӀэрэ яефӀндӀэу ШумӀэн ЗауррӀэ чыгъэ чыгъ цыкӀуиш къыздӀагъӀ, Лахъщыкъуае исаугъӀт зыдӀт щагум дагъӀтысхъагъ.

Нэужым зӀкӀлӀхӀэри лӀнӀэ шыгъӀхэм арагъӀблӀгъагъэх, ахъӀ-кӀагъэх. Ащ щызӀдӀдаштагъ Лахъщыкъуае и МафӀэ ильӀэс къӀэс лӀоныгъо мазэм иаужырӀэ шӀмбӀт агъӀмӀфӀкызызӀ ашӀынӀэу.

НӀХӀЭЕ РӀмӀзӀан.

Правительствэм игъоу ылъытагъ

УФ-м и Правительствэ пенсиехэм ягъэ-псынклэ шэпхакъу (формулакъу) агъэхьа-зырыгъэм фэгъэхьыгъэ хэбзэгъуцугъэм ипроект хаплъи, дыригъэштагъ.

УФ-м лощлэнымклэ ыкӀи социальнэ хэхьоньгъэмклэ иминистрэ кызырэлиуагъэмклэ, пенсиехэмклэ страхованиер джы баллхэмклэ агъэпсышт. Цыфым илэжьапклэ, лощлэгъэ илэс пчъагъэу илэм ыкӀи пенсием ныбжьэу зыщыкӀорэм къапкырыкӀыхъэ а баллхэр къалъытэщтых. Лэжьапклэр нахъ ин ыкӀи ащ кыхахэху фондм агъаклорэр нахьыбэ къэс баллхэри нахьыбэ ху-щтых. Гушылэм пае, илэ-сым анахъ балл инэу икӀун ылэжыщтых 10. Ар мазэм цыфым лэ-жьапклэу кыратырэр сомэ мин 45-м кышы-мыклэм ары. Илэсхэм баллхэр зэуагъэкӀэн-хэш, пенсием цыфыр зыкӀокӀэ коэффициентхэр кызыдырагъэлэхъэ къалъытэшт.

ШэпхакӀэм кызыэрэ-

дилытэрэмклэ, пенсием зыщыкӀощтхэ ныбжьыр хульфыгъэхэмклэ бзыл-фыгъэхэмклэ зытетыгъэм тетэу кӀэнэжыщт, ау цы-фыр нахъ класэу пенсием клоным фэзыгъэчэфын-хэр кыхэхьащтых. Нахъ класэу пенсием клонмэ, лыеу лощ зэришлэгъэ илэс пӀпчъ страховани-емклэ лахьырэ гъэнэф-гъэу къатырэ пенсиерэ ахэхьощт. ШэпхакӀэхэм атетэу пенсиер зыфагъэ-уцущтхэр 2015-рэ илэ-сым ищылэ мазэ кышы-ублагъэу лощлэныр езы-гъэжыщтхэр ары. Непэ пенсием щылэхэм ахэр анэсыщтхэп.

Хэбзэгъуцугъэм ипро-ект УФ-м и Къэралыгъо Думэ мы мазэм илэшт зэхэсыгъом щыхэплӀэн-хэу ары зэрэжэхэрэр, ащ цытегушылэхэмэ, джыри зэхъокӀыныгъэхэр фэ-хунахъ ылэжыщт.

Шъхьадж зыфаер кыыхихыгъ

Федеральнэ фэгъэкӀотэныгъэхэр зилэхэм афэгъэц-кӀэгъэн фэе социальнэ фэлэ-фашлэу хэбзэгъуцугъэм кыдыхэлъытагъэхэм ащыщэу ежъхэр зыфаехэр кы-хахын альэкӀынэу илэс къэс къэралыгъом амал къа-реты. Чъэпыогъум и 1-м нэс фэлэ-фашлэхэр арымэ, хьауми ащ ычӀыплӀкӀэ ахъщэ кыфэкӀонэу фэещтмэ теубытагъэ ашӀын фаеу щыт. Ащ фэдэ фэгъэкӀотэны-гъэхэр илэхэу тиреспубликэ нэбгырэ 44854-рэ ис.

Мы илэсым пстэумкӀи нэб-гырэ 2730-мэ лъэу тхылхэр къатыгъэх. Ахэм ащыщэу нэб-гырэ 1927-мэ социальнэ фэлэ-фашлэхэм афэмыехэу къатхыгъ, 803-мэ зӀкӀэ пакетыр кызы-кламыгъэкӀожьэу, ашӀоигъоны-гъэхэр кыхахыгъэх. Джы зэрэхуыгъэмклэ, фэгъэкӀотэны-

гъэхэр зилэ нэбгырэ 35345-мэ (ар процент 78-м еху) «со-циальнэ пакетым» зэрэфэмы-ехэр кыдыхэлъытагъэу мазэ къэс атефэрэ ахъщэ лахьыр къафэкӀощт, 9509-мэ ащ фэдэ фэлэ-фашлэхэр кыхахыгъэх.

Мы илэсэу икӀырэм имэлы-лфэгъу мазэ кышыублагъэу

социальнэ фэлэ-фашлэхэм (со-циальнэ пакетым) ауасэ сомэ 839-м ехуыгъ. Ащ щыщэу сомэ 646-р лэзэгъу уцхэм, 100,05-р лэзӀплэ-гъэпсэфыплӀэхэм, сомэ 92,89-р транспортм епхыгъэ фэлэ-фашлэхэм апӀолахъ. Ащ фэ-дэ къэралыгъо социальнэ лэ-пылэгъу зыгъотын зылэжыщт-хэр Хэгъэгу ззошхом ыкӀи нэ-мыкӀ зэо-зэпӀуцужьхэм ахэлэ-жыагъэхэр, яветеранхэр, сэ-къатныгъэ зилэхэр, Ленинград кызадзыхыгъэ уахътэм кы-зэрэхиубытагъэр кызыушыха-тырэ бгъэхалъхьэр кызыэра-тыгъэхэр, радиацием епхыгъэ хуыгъэ-шлагъэхэм, ядернэ ушэ-тынхэм къахиубытагъэхэр, нэ-мыкӀхэр.

Нэбгырэ 12385-рэ...

Пенсиехэм ягъэпсын къэралыгъом илахъ кызыэрэхиль-хьащтым фэгъэхьыгъэ программэм хэлажэмэ зы-шӀоигъохэм ялэу тхылхэм яштэн чъэпыогъум и 1-м аухыгъ.

Илэситфэу ар зэрэкӀуагъэм кыкӀокӀл пстэумкӀи Адыгеим щы-псэурэ нэбгырэ 12385-рэ кыхэ-хьагъ. Ахэм ащыщэу 3347-мэ лъэу тхылхэр кызыатыгъэхэр мы илэсыр ары.

Программэм кыхэлажэхэ-рэм пенсиер зыщызэрэуагъоирэм

рагъэхьан фаеу щыт ахъщэр мы илэсыр имыкӀызэ атӀуп-цын зэрэфаер джыри зэ агу кӀэтэгъэкӀыжы. Сомэ мини 2-м нахъ макӀэу ибгъахъмэ, ар пенсиер зыщызэрэуагъоирэм кӀощт, ау къэралыгъом ежъ илахъ кыхильхьащтӀ, сомэ

мин 12-м нахьыбэ хэплъхьа-гъэми, къэралыгъом 12-м на-хьыбэ кыхильхьащтӀ.

Адыгеим щыпсэухэу мы про-граммэм хэлажэхэрэм пстэ-умкӀи сомэ 80800-рэ кыха-лхьэгъах. Ащ щыщэу сомэ 21185,7-р пенсиехэмклэ ясче-хэм арыхьагъ. 2009 — 2012-рэ илэсхэм зытӀупшыгъэхэм яхъщэ къэралыгъом илахъ кы-хильхьагъ, мы илэсым изыгъэ-хьагъэхэм кыхьащт илэсыр ары кызахэлэжыщтӀ.

УФ-м Пенсиейэмклэ ифонд Адыгэ Республикэмклэ и Къутамэ ипресс-кӀулыкӀу

Шу зышлэрэм шу фыщыль

Адыгэ Республикэм ащ фэдизэу цыфыбэ исэп, ау шушлагъэ зыгольэу, щытхуцӀэр зыфаусы-гъэр макӀэп. Зигугъу къэсшӀымэ сшӀоигъор Теу-цожь районым щыщэу, къуаджэу Пэнэжыкыуае икӀэлэ плугъэу Хьабэху Юр.

Юрэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Ха-сэм идепутат, гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зилэ обществэу «СМУ-2» зыфилорэм игене-ральнэ ипаш.

ЛэжьэкӀо унэгъо зекӀужь-зэдӀужым Юрэ щӀаплугъ. лощ-лэныр шу альэгъоу, адыгэ шэн-зэхэтыкӀэ хабзэхэр зэ-рахъэхэу, алэ зӀкӀэдзагъэу зэдӀэжыхъэ зэдӀажагъэх. Янэ-ятэхэм дунаир ахъожы-гъэми, шушлагъэу, дэхагъэу зэрахьагъэм непэ кызнэ-сыгъэм ягугъу ашы, ялэ-уж лъфыгъэхэм агъэдахэ.

Юрэ фэдэ цыфым шулӀкӀэ укытемыгушылӀн пӀэкӀыщтӀ. ЗэшӀокӀэу илэм елӀытыгъэу цыфэу ылапэ зыфищигъэмрэ шу зыфишлагъэмрэ къалъы-тэгъуае.

Сэри ащ ишушлагъэ кы-зынэсыгъэхэм сащыщ. Къуа-джэу Гьобэкыуае сыщӀпсэу, сыпенсионер. СтӀашъу Вяче-слав Аскэр ыкӀор хабзэ фэ-хуыгъэу амалэу илэмклэ къо-джэдӀэхэм зэрадӀэпылэрэм фэдэу, сэри дахэу кыспӀэгъо-кӀыгъ. Лъэлоу силэр Хьабэху

Юрэ сфезыхьылӀгъэ Вяче-слав лъэшэу сыфэраз. Ащ фэдэу псынклэу силъэу сфи-гъэцӀкӀэныр сыгу кыхьэгъэ-хагъэп. Ау Юрэрэ Вячеслав-рэ афӀэдэхэу зэхэшылӀ зилэ цыфхэр уапэ кызыкӀыхэр-рэм, лощыр псынклэу зэрэ-клорэр кызыгурагъэуагъ.

Вячеслав кьемыхьылъэ-кӀэу садэжъ къэкӀуагъ, си-щыкӀэгъэ гъучӀ бзыгъэ пчъагъэм кыкӀэлупчӀагъ. Нэужым лощым изэшӀохын Хьабэху Юрэ фигъэзагъ, ащ фэлэжыэрэ цыфхэм икӀэкӀыплӀкӀэ гъучыр кыс-фаригъэжыгъ.

Джащ фэдэ цыфхэу зыгу зӀлухыгъэ зэпытэу, дахӀкӀэ зигугъу ашӀыхэрэр тыхӀэу кы-хуыгъагъэхэу, зэрэщыпсэухэ-рэм лъэшэу сырӀэгъушхо.

Янасын кыхьэу, сэч фэ-дэ нэжъ-лужьхэм лытэны-гъэу афашырэм шулӀкӀэ къа-фигъэзэжыгъэ, ябын-унагъо-хэм адӀтхъэжыгъэу, ящытху нахъ лъагъэкӀуатэзэ бэрэ кытхэтынхэу афӀэсӀо.

З. ТХЪАРКЪУАХЪУ.

Пенсионер, Гьобэкыуай.

МашӀом унэе унэхэм закъыщимыштэным фэшӀ

Мыщ фэдэ лощтхьабзэм кы-хиубытэу инспекторхэм унэе псӀуплэхэм ащыпсӀухэрэм шап-хъэхэр кызыэрэдалытэхэ-рэр ауплӀэкӀу. Нахьыбэрэмклэ уплӀэкӀунхэм къахырагъэуы-тэхэрэр лощ зымышлэрэ, ешъо-ным пыщӀэгъэ унагъохэу машӀом зыкымыштэнымклэ ыкӀи цыфхэр хӀкӀодӀэнхэмклэ анахъ щынэгъуа-плэ итхэр ары. Ащ фэдэхэм адӀэгъушылӀх, шапхъэхэр зы-кӀохэрэм административнэ пшӀэдӀкӀыж арагъэхьы. Ахэм хӀукъоныгъэу ашӀыгъэхэр зы-дагъэзыжыщтхэ пӀалӀэхэр ма-шӀом зыкымыштэнымклэ шап-хъэхэр зэрагъэцӀкӀэхэрэм лы-плӀэрэ Къэралыгъо кӀулыкӀум афегъэнафӀэх. Къалэу Мыекыуа-пэ хэгъэгу кӀокӀ лощхэмклэ иот-дел иучастковэ уполномочен-нэхэр, чыплэ зыгъэлорышлэжы-

МашӀом зыкымыштэнымклэ шапхъэхэр зэрагъэца-кӀэхэрэм лыплӀэрэ Къэралыгъо кӀулыкӀум къалэу Мыекыуапэрэ ащ кыпӀэуль псӀуплэхэмрэ адӀт унэе псӀуплэхэр машӀом щыухуымгъэнхэм тегъэпсыхьэ-гъэ лощтхьабзэу «ПсӀупӀ-2013» зыфилорэр зэрехъэ. КъӀолгъэн фае ешъуагъэхэм ятутын ныкӀошт зэра-мыгъэкӀосэжырым, электроэнергиер зырыклорэ гъу-чӀычхэр зэрэфыкӀохэрэм нахьыбэрэмклэ тхьамы-кӀагъохэр кызыэрэздыдахьырэр.

нымклэ кӀулыкӀухэм ялыкӀохэр ягъусэхэу цыфхэм адӀэгъушылӀх, уплӀэкӀунхэр зэхӀащх.

Джыри зэ республикэм щы-псӀухэрэм зафӀэтэгъазэ, пӀэм хӀэлхэу тутын емышӀонхэу ятӀ-ло. Ащ тхьамыкӀэгъошхо кызы-дихьын ылэжыщт.

ДжыдӀэдэм кызыэрэуцъылы-рэм епхыгъэу, пхъӀкӀэ е нэмыкӀ гъэстыныпхъэ пытӀкӀэ агъӀплы-рэ хьакухэм язытет ауплӀэ-кӀун ыкӀи шыкӀагъэхэр дагъэ-зыжынынхэ фае. МашӀом зыкы-мыштэнымклэ шапхъэу щылэхэр

шъумыкукӀох, шъуиуни, шъуи-псауныгъи щынэгъуаплэ ишъу-мыгъэуцох.

МашӀом зыкымыштэным гу лы-шъутагъэмэ, ащ фэгъэхыгъэу псынклэу телефонэу «01»-мклэ мӀшӀогъӀуасэхэм макъэ яжъу-гъэу ыкӀи тхьамыкӀагъор кы-зыщыхыгъэ чыплӀэр тэрэзэу яшъулу. МӀшӀогъӀуасэхэр къэ-сыфӀэхэ цыфхэм якъӀэгъэнэ-жынкӀэ ыкӀи машӀом игъӀокӀо-сэнкӀэ шуфӀэлӀэкӀыщтӀ шушлӀ.

МашӀом зыкымыштэным епхыгъэ лощыгъохэмклэ Уры-сыем ошлэ-дэмышлэ лощхэмклэ и Министерствэ Адыгэ Респу-бликэмклэ и Къутамэ ителефонэу 56-80-78-мклэ е Къыблэ шӀольтыр гупчэм (къ. Ростов-на-Дону) ителефонэу 8-863-240-66-10-мклэ зафӀэжыгъэзэн шулуэкӀыщт.

Р.М. ТХЪАТАМЫШ.

МашӀом зыкымыштэным-клэ шапхъэхэр зэрагъэца-кӀэхэрэм лыплӀэрэ Къэра-лыгъо кӀулыкӀум къалэу МыекыуапӀкӀэ икӀутамэ илофышӀ.

ГъэцэкӀэжьи нхэм яшӀуагъэкӀэ

**Унэ-коммунальнэ хьызмэтыр гьэклэжьыгьэ-
нымклэ лпылэгъу хьурэ федеральнэ Фондым
имылькуклэ 2008-рэ ильэсым кыщегьэжьа-
гъэу республикэм ипсэуплэхэм а юфшлэнхэр
ащызэшлэхых.**

Адыгэ Республикэм псеолъэшынмклэ, транспортмклэ, унэ-коммунальнэ ыкйи гыгу хызызмтэхмклэ и Министерствэ игьэлорышланэ ипашу Ныбэ Русланэ тызэрэщигьэгъоза-гьэмклэ, псэуплэ-коммунальнэ хызымэтыр гьэкълэжыгъэнымклэ лэпылэгъу хьурэ Фондым иунашъоклэ унэ зэтэтхэм гьэцэкълэжын дэгъухэр яшыллэгъэнхэм пае мы илъэсым телытэгъэ ахьщэу сомэ миллион 25-м еху Адыгеим кыфатлущыгъ. Ащ нэмыкълэ, республикэ ыкйи чыплэ бюджетхэм, унэ зэтэтхэм ябысымхэм кьатэфэрэ ахьщэри кыхыхалъхагъ. Зэкълэмкйи мылъкоу зэлуклагьэр сомэ миллион 46-рэ мин 880-рэ мэхъу. 2013-рэ илъэсым унэ зэтэтхэм гьэцэкълэжын дэ-

гүхэр яшылэгээннхэм тель-
тэгэ программэм ишугагкэлэ
унэ 14 республикэм шагэклэ-
жышт. Зэкэлмкн ахэр квад-
ратнэ метрэ мин 36,137-рэ мэ-
хүүх.

— 2013-рэ илъясым бэдзэ-огъум и 4-м унэ-коммунальнэ хъызмэтыр гэкклэжыгыгэ-нымклэ лэпылэгъу хъурэ федеральнэ Фондым икъяралыгъо корпорация лэлу тхылъу фэдгъэхыггэм ишлуагъэклэ гъэцэ-клэжыынхэм аплэхуашт милькур мы илъясым ишышъхъэлу мазэ кытфитлуппжыгэ, — ело Русьлан. — Муниципальнэ гъэпсыклэ зилэ псэуплэхэм зэзэгъыныггэхэр адытилэхэу мы программэм кыхэтэггэлажъэх, шъхадж кытефэрэ милькур игъом лэклэтэгъахъэ. Мыггэрэ

программэм кыыхиубытагъэх кълзу Мыекъуапэрэ кълэ гъ-псыкъл зилэ Яблоновскэ псэу-плэмрэ адэт унэхэр. Джы ахэм гъэцэкължъын лошлэнхэр ащэ-клэх, ыклэм къезыфылапгъэхэ-ри щылэх. Мыекъуапэрэ зэкълэмкли унэ зэтети 6-мэ гъэцэкължъын-хэр ащэклэх. Ахэм яунашьхъэ-хэр зэблахъух, унэм итепллэ агъэклжъы, унэ клоцым епхы-гъэ инженернэ лошлэнхэр ащызэшлуахых. Ащ нэмыклэу, урамэу Крестьянскэм тет унэу N 451-м кыыхиубытэрэ подь-ездищымэ лифтхэр ащызэблахъ-ух. Уни 6-м щыцэу нэлэ ехъулэу унищым ягъэцэкължъын кълаухыгъ. Ахэр урамэу Комму-наровым тет унэу N 151-р, урамэу Кужорскэм тет унэу N 128-р ыкли урамэу Лени-ным ыллэ зыхьырэм тет унэу

2008-рэ илъэсым кыыщыублагъэу мы программэм ишлуагъэкӀэ кьат пчӀагъэу зэтет унэ 700-м ехъу республикэм щагъэцӀэкӀэжыгъ.

N 4-р арьх. Адрэ кэнагэзэхэм зэпынүлэ фэмыхоу лошлэнхэр ачалгагэклигүатэх. Кээлэ гэ-псыкыэ зилэ Яблоновхэр псэу-плэм дэт үнэ зэтети 8-м гьэцэ-клэжынхэр ящиклагэхэу мы программэм кыххубытагэхэ. Ахэм унашыхэхэр зэблахуых ыкли үнэ клоцым учет зэрашы-рэ системэу арытхэр агьэцэклэ-жых. Зэклэ лошлэнхэр шэ-клогү мазер имыклизэ кьау-хынхэ фэе.

Ныбэ Русьланэ кызыэриуа-
гъэмклэ, 2008-рэ илъэсым кы-
щыублагъэу мы программэм
ишугагэклэ къат пчагъэу зэтет
унэ 700-м ехъу республикэм
щагъэцэклэжьыгъ. Клэклэу къэ-
плон хуэм, ахэм афэдэ лоф-
шэнхэр зыщыклэгъэ унэ зэтет-

хэм япроцент 51-р гэцэклэ-
жыггэ хууггэ. Унэ-коммуналь-
нэ хызмэтэр гэклэжыггэ-
нымклэ лэпыггэ хуэр фел-
деральнэ Фондым кыдыхэ-
лэытэггэ программэм тапэклэ
Адыгел хэлэжышт. Зраггэ-
нэфаггэмклэ, 2014-рэ илэсын
мы лэныкыом пэлуаггэханэу
фондым шыщ мылькоу сомэ
миллион 25-рэ кыфатупшышт,
2015-рэ илэсын а пчыаггэр
нах мэклэшт.

Къэлэгъэн фæе программæ
цыфхæмкæлæ лæпылгъушхоу зэрæ-
цытыр ыккæ ар бæмæ зэрæзæ-
хашагъэр. Сыда плæмæ илгъæс
пчæгъæм къыккæлæ унæ зэтæт-
хæр игъæккæлæтыгъæу зæрамæгъæ-

2013-рэ ильэсым унэ зэтэтхэм гээцэклэ-
жын дэгьухэр яшлы-
лэгээннхэм телы-
тэгээ программэм
ишлягээклэ унэ 14
республикэм шагээ-
клэжышт. Зэклэмкли
ахэр квадратнэ метрэ
мин 36.137-рэ мэхьух.

цкэлэжыггэхэм кыхэкэлэ, ахэр кызэхэтакъохуэ рагъэжэгъагъ, ятеплы гур ыгъэклодыщтыгъ, ащ даклоу кьалэри кыгъэлаештыгъ. Джы мы программэм ишуагъэклэ, ауужырэ илгъэхэм кьатыбэу зэтет унэхэр клэрэклэ кызэрэхуэгъэхэр нэрыльэгъу кьытфэхуэ, ахэм гъэклэжыын-гъэцкэлэжыын лофшлэнэу арашыллагъэхэм гур кьыдащэе, тикъали нахь клэрэклэ кэхъуыгъ. Мы программэр зыщылэм кышыуублагъэу яунэхэр зэрагъэцкэлэжыггэхэм амыгъэразэхуэ, шыклагъэу, мыухыгъэ лофшлэнэу кьагъэнагъэхэр дэгъэзыжыггэнхэмклэ цыфхэм ядэо тыхьхэр Гъэло-рышланлэм кьагъэхуэ кыхэкэлы. Дэо тыхьл пэлчх джуау-ратыжы, псэолъэшл фирмэхэм япашэхэр ахэм ащагъэгъуазэх, а гумэклыггор игъом зэрэдагъэзыжыыштым Министерстэрэу ыуж ит. Псэолъэшл фирмэхуэ ялофшлэн емыгугъуэу, шапхэхэр зыукъохуэ кьахэфэгъэхэр ыужклэ зэнэкьокъухэм ахагъэлэжыжыыштыхэп ыкли мытэрэзэу агъэцкэлэгъэ лофшлэнхэр кларагъэшлыкыжыыштых.

КИАРЭ Фатим.

РЕСПУБЛИКЭ ЗЭНЭКЪОКЪУ

Анахь дэгьухэр къэнэфагъэх

Республикэ программэу «Развитие библиотечного дела в Республике Адыгея на 2010 — 2014 годы» зыфиюрэм кызыэрэдилытэу, бэдзэогум и 1-м, 2013-рэ ильэсым кыщегъэжъагъэу шэклогум и 4-м нэс республикэ зэнэкьокъоу «Къоджэ тхылъеджэплэ анахь дэгъур» зыфиюрэр Адыгэ Республикэм муниципальнэ тхылъеджаплэхэм азыфагу, хабзэ зэрэхъугъэу, шыкIуагъ.

Зэнэкьокьур чэзыуитлоу го-
щыгъагъэ. Апэрэр кьалэхэм
ыкӀи республикэм ирайонхэм
ятхылъеджӀлэхэм бӀэзюогум
кышгъэгъагъэу чӀэпыогум
нэс ащыкӀуагъ. Ӏофтхьабзэм
пстэумкӀи тхылъеджӀлэ 60 хэ-
лэжыагъ. Республикэ зэнэкьо-
кӀум иятлонэрэ чэзыу илэлъ-
жън гухэлъ зилэу макъэ кӀэ-
зыгъӀуӀгӀэр кьоджэ ыкӀи по-
селкэ тхылъеджӀли 8-р ары.
Мыхэм зӀпхыгъэхуэ шыт гӀпчэ

тхыльеджэлэ системэхэр кьа-
гьэлыагыштыг. 2013-рэ илэ-
сымклэ Адыгеним кьоджэ тхыль-
еджэлэ анэх дэгьур кыхэгэ-
шыгэнымклэ, мы лофтхабэзм-
клэ жорим лофышхо ышлагь:
аш хэтхэр тхыльеджапэхэм
ащылагэх, ялофшаклэ зыца-
гьэгьозагь, уасэ бгу пстэумклэ
аратыгь, материалхэу зэнэкьо-
кьум и Положение флорышлэ-
хэу, еж тхыльеджэлэ пашэхэм
кьатхыгьэхэм ахэлляагьэх.

Жюрим хэтыгъэх Адыгэ РеспубликэмкӀэ хьафизэхэм ятхылъеджаплӀэу Мыекъуапэ дэ-
тым идиректорэу Ирина Кор-
ниенкэр, ар жюрим итхьамэ-
тагъ, Лъэкъ тхылъеджаплӀэм

ишлэньгьэ-методическэ отдел
ипашэу С. Волошук, жорим
щышыгьэх АР-м культурэм-
клэ и Министерствэ иотдел
ипашэу Л. Баяновар, Лъэкь
тхылъеджаплэм ипашэ игуа-
дзэу Ф. Пенэшъур, культурэм
иофшылэхэм япрофсоюз итхъа-
матэу Л. Пузанковар.

Республикэ зэнэжыгээр зы-
зэфахысыжым, теклоныгээр
кыдэзыхыгээр кэнэфа-
гээр.

**«2013-рэ ильэсымкӓ
кьоджэ тхылъеджэпӓ
анахэ дэгьур» зыфилорэ
республикэ зэнэкьо-
кьумкӓ чыпӓхэр мыщ
фэдэу агошыгъэх;**

Апэрэ чыплэр Тэхьутэмы-

кьое Гупчэ тхылъеджаплэм и Яблоновскэ къэлэ тхылъеджэплэ къутамэу N 4-м ипашчэу **Натхьо Аце** фагъэшшоагъ, Щытху тхылбыр, шлухьафтынэу сомэ мин 30 ратыгъэх.

Ятлонэрэ чыплэр Красногвардейскэ Гупчэ тхылъеджаплэм и Улэпэ кьоджэ тхылъеджэплэ кьутамэу N 13-м илэ-шъхьэтэтэу **Гуьбжьэкьо Фатимэт** рапэсыгъ, Дипломэро сэмэ мин 25-рэ аш фагъышшоагъ.

Яцэнэрэ чыпнлэр — жю-рим хэтхэм игъоу (балл пчтагъэр зэфэдэ хьугъэти) альыти, Коцхьэблэ Гупцэ тхылъеджэлэм и Лэшэпсынэ кьоджэ тхылъеджэлэ кьутамэу N 1-м ипашэу **Къажьы Аминэт** ыки Кунчыкьохьэблэ кьоджэ тхылъеджэлэу N 5-м ипашэу **Жаклэмькьо Мирэ** аратыгъ. Зэфэдэу Шытху тхылъыр ыки сомэ мин 15 зырыз арапэсыгъ.

Жүрим сэнэхьат лэпэлэсэны-

гъэмкӕ къыхигъэщыгъэх: Мые-
кӕопӕ районымкӕ — поселе-
кӕу Табачнӕм дэт тхылъеджа-
плӕр (*библиотекарыр* — **О. Е.
Кривоносавыр**). Дипломрӕ ахъ-
щӕ шлухъафынӕу мини 2,5-рӕ
фагъэщышаг;

Джеджэ Гупчэ тхылъеджа-
плэмклэ Гончаркэм дэт чыплэ
тхылъеджаплэу N 10-м ипашэу
Т. А. Никулинар, ащи Дип-
лом ыкIи сомэ мини 2,5-рэ
ратыгъ:

Шэуджэн Гупчэ тхыльеджа-
плэмкiэ Тихоновскэ чыплэ
тхыльеджаплэу N 7-м ипашэу
Марина Кондратьевар, ащ
Диплом ратыгь.

Культорэм илофышлэхэм
япрофсоюз ыцлклэ шуухаф-
тын льяплэ фагъшыошагъ Мые-
кыпэ районымклэ поселкэу Та-
бачнэм дэт тхылъеджаплэм ило-
фышлэу **Ольга Кривоновам.**

Республикэ зэнэкьокьумкӀэ хагъэунэфыкӀырэ чӀыпӀэхэр къэзылӀажьыгъэхэр шэкӀогьум и 27-м, 2013-рэ илӀэсым мэфӀкӀ шылкӀэм тетӀу агъэшӀоштх.

МАМЫРЫКЪО Нүриет.

ТХЫЛЪЫКІЭХЭР

Тхылъым авторым шхъэу фишылгъэм гу лъыуегъатэ Іофшлагъэм кыдэхъагъэхэр шүлгъэуныгъэм зэрехылаагъэхэм. Арэуи кычлэкы. Тхыгъэхэр, зэкІ пліомі хъунэу, шүлгъэуныгъэм фэгъэхьыгъэх. Зым шүлгъэуныгъэ джэуапынчъэм насыпынчъэ ышылгъэхэм якъэбар кьелуатэ, адрэ тхыгъэм шүлгъэуныгъэм насыпышлэ ышылгъэхэр уапашъхъэ кырегъэуцох.

Тхылъыр кызылгъэу повестэу «Гум хапкІэрэр хэчыжыгъуай» зыфилорэмкІэ. Мыш шүлгъэуныгъэу кІуачлэ кыюзытэ, насыпышлэ узышлырэмрэ шүлгъэуныгъэ диджымрэ зэгольхэу кышытыгъэх. Заринэ унэгъо фэшылгъэ кышытыгъэ пшэшъэ дах, еубзэхэзэ агъэутэшлэгъэ пшэшъэ пагэу шыт. Ары анахъэу, Анцокъорэ ежыыррэ шүлгъэуныгъэ зэрэлъэгъухэми, зэшлэклодхъу зыклэхъуыгъэр.

Мы повестым авторым кышыгъэушчы непэ бзылфыгъэхэм зызерафатэу, зызерашлэу, зэрэпсэхуэ телевизорым кыгъэлаагъэхэрэм шысэ атэзыхырэ адыгэ пшашлэхэр шылэ зэрэхъуыгъэхэр. АщкІэ Заринэ янэшыпхъум ипшашъэу Мыекъуапэ шыпсэурэ Мирэ шысэ тырехы, ащ зызэришлэу, илокІэ-шыклэу авторым повестым кышитхыхэрэм уяджэ зыхъукІэ, «Тыадыгъэба!» уегъало.

Ежъ Заринэ илажъэкІэ шүлгъэуныгъэу кІалэм кышигъэзыагъэми, ар фигъэгъун ыльэкыгъэп. Хъагъу-шъуыгъуыгъэр кытеклуагъ, Анцокъо нэужым шүлгъэуныгъэу пшашъэм гу шыригъэфагъэп. Шхъуэшлагъэхэр фызэкъуидзэхэзэ, яшүлгъэуныгъэу кІэху дэим кыфищагъ.

Джары шхъэу фишылгъэр Пэнэшъу Сэфэр итхылъыкІэу джырэблагъэ Адыгэ тхылъ тедзаплэм кыдигъэкІыгъэм. Мы аужырэ ильэсхэм Сэфэр ытхыгъэ повесть клэкІхэмрэ рассказхэмрэ ащ кыдэхъагъэх.

Тхылъыр ипчъагъэкІэ 500 хъоу мы мафэхэм тхылъ шаплэхэм къатехъагъ, арышъ, Пэнэшъу Сэфэр итворчествэ зикІасэхэм ар зэрагъэгъотын альэкІышт. Ащ фэдэхэр зэрэщылэхэр гъэнэфагъэ, сыда пліомэ тхакІом ирассказхэу, ироманхэм япычыгъохэу гъэзетым кыхиутыхэрэм цыфхэр кьакІэупчлэх, кьажэх. Гурылогъошлэу, шылэныгъэм пэблагъэу матхэу бэмэ ар альытэ.

«МыкІыжыын гу улагъ»

Авторым илофшлагъэ шхъэу фишылгъэр зыцІэ рассказэу «МыкІыжыын гу улагъ» зыфилорэр зыфэгъэхьыгъэр шүлгъэуныгъэу зэрэлъэгъуштыгъэ ныбжыкІитІоу псэогу зэфэхъуыгъэхэм тхамыкІэгъо ІофкІэ гу зэрэзэщамыфагъэр, зэрэзэшлэклодыгъэхэр ары. Ахэм загъэпсэфынэу хым зэкІохэм, хыорэу къэуагъэм бзылфыгъэр ытхъалагъ. Ар зыщигъэгъупшэн зэримыльэкІырэр, ыгу шышлэрэр, егъаши мыкІыжын гу улагъэу лым кызырэфэнагъэр авторым кыылатэ зыхъукІэ, гур егъэузы.

Тхылъым кыдэхъэгъэ Іоф-

шлагъэхэм, зэкІ пліомі хъунэу, уахътэу къаубытырэр непэрэ мафэхэр арых. Хэгъэгущор зызэбгырэзым, цыфхэм уасэ зыфашыштыгъэхэр зэблэхъуыгъэх, мылькур сырэ Іофи ыкІыгу къэхъуыгъ, цыф зэфыштыкІэхэм ар кызырэхъыштырэр Сэфэр илофшлагъэхэм ащыпхырыштыгъ. Анахъэу авторым кІигъэтхырэр обществэр тіоу гошыгъэ зэрэхъуыгъэр, зигъот инхэмрэ тхамыкІэхэмрэ ядунэететыкІ. Зэфэмыдэныгъэм хъагъу-шъуыгъуыгъэр, зэрэхъыжыр бэмэ агу кышчыгъэушыгъ. Анахъ зэныбджэгъу благъэщтыгъэхэр зэшлэу-

гъэклодыгъэх. Мылькум щэхъурэ къэрар зымылэхэм ядунэететыкІэ кызылгъэуныгъэу чыплэхэр тхылъым дэтых.

А гурышэхэр ащыпхырыштыгъэ повестхэу «ЗэкІэми шукъэтэдж, судыр кьэкІо!», «Уахътэм иджэмакь» зыфилорэрэм. Апэрэ повестым игерой шхъалэхэу Аслъанрэ Къэплъанрэ язэныбджэгъуныгъэу яцІыкІугъом кышчыгъэ. Ахэр зэлэгъух, а зы партым зэдыдэхэу гурыт еджаплэр кызыдэхъуыгъ, кьоджэдэхэм къазэрэщыштыгъэр ахэм яныбджэгъуныгъэу егъэшлэрэу ары. Ау нэбгыритІур шылэныгъэу гъогу зытэхъагъэхэм зэшлэуыгъэкІо-дыгъэх.

Аслъан нахъ сэнаушыгъэ хэлъэу кычлэкІыгъ. Шылэныгъэр нэмыкІ кызыдэхъум, жыбгъэр кызыдикІыр лъэныкъом шлэхэу гу лытагъ. Щэфын-щэжынымкІэ ригъажы, зигъот анахъ инэу,

къуаджэм имызакъоу, районым исхэм ашыщ хъуыгъэ. Ау Къэплъан Іоф зышыллэщтыгъэ колхозыр зызэбгырагъэзым, Іофшлэн имылэу къуаджэм кыдэнагъ.

Аслъан иныбджэгъу гум ринагъэл, ежъ фэлъэкІыштыр арыт, ІофшлэгъукІэ ыштагъ. Ау Къэплъан иныбджэгъу дэгъоу кыфишлагъэр кыгурылоным ычыллэкІэ игъот зэрэныр ыгу темыфэу хъагъу-шъуыгъуыгъэр ыгу кышытыгъэ. Фигъэгъун ыльэкІыштыгъэп яцІыкІугъом кышчыгъэ-жыагъэу зэныбджэгъуэхэзэ кызырэтэджыгъэхэзэ, Аслъан зыфэныкъо шымылэу зэрэпсэурэр.

Къэплъан куп ахъагъэми, хъяр горэм пае Аслъан иунэ цыфхэр шызэхэсыхэми ыгу имылыр ылпэу иныбджэгъу фэхалэл фэдэу къашлугъэшлыштыгъэми, шхъуэшлагъэхэр фызэкъуидзэщтыгъэх. Судми Іофыр нэсыгъагъ, ау хыеу кыхэкІыжыгъ.

«Уахътэм иджэмакь» зыфилорэ повестыр ижыкІэ адыгэхэм ящылэклагъэм гу лъыозыгъатэхэрэмкІэ кырегъажъэ. Непэрэ шылаклэр зыфэдэ хъугъэмкІэ, ащ кызыдихыгъэ зэмызэгъыныгъэхэмкІэ еухыжы. Мыщи зигъот инхэмрэ ар зынэ кыкІаохэрэмрэ шызэутэкІых. Ащ уеджэныр мызэщыгъоу кьешы шүлгъэуныгъэу сюжетым шыпхырыштыгъэм.

Тхылъым кыдэхъагъэхэм узылэпащэу, еджэгъошлэхэу, шылэныгъэм пэблэгъэ дэдэ сурэтхэр нэгум кыкІагъэуцоу гъэлсыгъэх. Арышъ, Пэнэшъу Сэфэр итхылъыкІэ еджэхэрэм агу рыхъын кысшлэшлэ.

СИХЪУ Гоцнагъу.

Зы клэлэцІыкІу ищылэныгъэ тхыд

Цыфым, анахъ цыкІу дэдэми, зышлэобгъэлофэу игъэшлэ гъогу нэрыплъэ чанкІэ зыфэбгъазэмэ, гу зылыозыгъэтэн ыкІи кьэплотэн плъэкІыштыр макІэп: уахътэр, шылэныгъэм хэхъухъэрэ-хэшыхъэхэрэр, цыфэу кьэзыуцухъэхэрэм ягъэпсыкІэ-шыклэхэр ыкІи ежъ сабыим хахъэу, зылуищэу ыштэрэр – шэны ыкІи акъыл фэхъурэр ахэм зэряпхыпагъэр ары.

исабыигом шүлгъэу кьетагъэхэу, джы шымылэхъэхэм итхыгъэ афегъэшъуашэ.

ХэткІи сабыигом анахъэу гум кьенэжы, сыда пліомэ шлуи, Іайи, дэгъуи, дэи, шыкІи, ІуакІи зышыхапшыхъэрэр, ашлэлофэу зыщапІоу, зыщалэжыырэр мы уахътэр ары. «ИцІыкІугъом умыгъасэрэр ины зыхъукІэ пфэгъэсэжыштыгъэ» пкІэнчъэу алорэп. Плуныгъэ Іофыгъо мыпсынкІэр джары жы, кІи, къуаджы, ІыкІи алэ шызэкІэдзагъэу, зышлуагъэлофэу зыкІызышлэхъыштыгъэр. Сабыи пэпчъ унагъом имызакъоу, къуаджэм зэриер кьагурылоу, зэфэгумэкІыжыхэу зэдэлэщтыгъэх, кІэлэцІыкІухэр цыфышлэу хъуштыгъэх, шысэ дэгъукІэ аплуштыгъэх.

Хъурмэм иромани а зэкІэ хильхъагъ, егугъуыгъ. Сабыигом

аныхъ пшымыгъупшэжъ зышырэр, сэ сишлэшлэ, гушхогъэ мыуыжыкІэ ренэу кызырэдзыхъагъэр, гугъэ Іэшлэхэм сыдигуи зэрахэтыр, зэрэцыхъэшылэр арын фэе. Сабыим зэкІэ ышлэмэ шлэигу, шлэгъэшлэгъон, джары зэхихи, ыльэгъуи пытэу ыгу зыкІыриубытэрэр. Арышъ, шлуагъэ кьэзыштыгъэ плуныгъэ гъогу клэлэцІыкІур тетыным мэхъанэшхо ил. Пылухъанчъэу, мышкІэ адыгэ плукІэ-гъэсакІэр зэрэщытыгъэм ищысэу кысшэхъу мы романыр.

Художественнэ шапхъэм ил романыр Хъурмэ Хъусен игукъэкІыжыхэм кьагъэпсыгъ. Герой шхъалэр зэоуж ильэс кынхэм кьахэхъухъэгъэ шъэожыеу Салбий ары. Ары, шылаклэр мы уахътэм псынклагъэл, цыфхэр зэоуж клэзыжыхэу, ау ТекІоны-

гъэр кызырэдзахыгъэм ыгъэлъэхъу, алэ зэкІэдзагъэу, зэкъотхэу хэгъэгур зышчызэтырагъэпсыхъажыштыгъ. Ежъ сабыими ил ны-тыхэри, Іахыл гупсэхэри, шы-шыпхъухэри, гъунэгъу нахъыж Іушхэри. Ахэм зэкІэмэ яфабэ кынэсы, кыхэхъэ, ІэкІу-ІэкІуэ игулыгъэ кьагъэушы. ІэбэкІэ-шыклэу ыльэгъухэрэри, ІокІэ-шыклэхэри Салбий цыкІум зыдымышлэжъэу зыхещэх. Аузэ зештэ, шылаклэм хэуцо. Ащ бэ гу лымытапэу кьешлэкІыгъэр: икьуаджэ ищылэкІэ-псэуки, икьоджэдэхэм ягъэпсыкІэ-шыкІи, яунэгъо ІокІэ хэзи, уахътэм кыгъэуцурэ Іофыгъуаби. А пстэуи сабыигом зэрилъэкІэу анэсы, зыкьегъоты.

ТхылъитІу хъурэ романэу «Тиурам тыгъэр кышыкьокІы» зыфилорэм ыцІи клэлэцІыкІу кьэлэкІэ-гупшысэу кысшэхъу. ТицІыкІугъом тиунэ фэдэ, тиурам, тигупсэхэм, тикъуаджэ, тиеджаплэ апэтшын, кьанэкъо-кун цымылэу кьытщэхъу, Іалъэ кьэсышъ, акъыл уцугъэкІэ дунаим тыхалпэу тэублэ.

Романыр зы адыгэ шъэожыы хъупхъэ цыкІу икьэхъукІэ, иплукІэ, ильэгъожыы зэлукІызэ гъогушхо зэрэхъуыгъэр кыылатэу гъэлсыгъэ; тэлъэгъу Салбий цыкІум икьуаджэ итеплэи, ип-

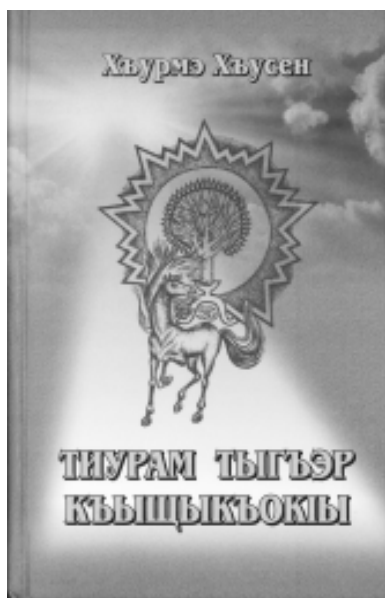
сыхъо ичъакІи, чылэм дэс цыфхэм хъалэл лэжъэкІэ-псэуки, язэкІэдэлукІыжъ макІи, ябын плукІи. Ащ мы тхыгъэ иныр голу кьешы, икІыгъэ я XX-рэ Ілэ-шлэгъум иятІонэрэ ныкъом исурэт, ищылэкІэ макъэ икьу фэдизэу зэрэщыгъэунафыгъэм уегъэразэ. Хъугъэ-шлэгъэ шыпкьэхэр, а уахътэм хэтгыгъэ цыфхэм яобразхэр нэфагъэ хэлъэу кышыгъэлъэгъуагъэх.

ТхылъитІу хъурэ романыр шхъэхэмкІэ зэтеутыгъ, апэрэр — шхъэ 25-рэу, ятІонэрэр — шхъэ 43-кІэ кылотыкІыгъ. Ахэм нэкІэ уарычъэ кьодыеми, «Ситэмашъхъ», «Сигушлуаплэх», «Синанэ сыфзэзъы», «Пцэжы-яш»; клэлэцІыкІум нахъ зыкьызилэтыкІэ, игулыгыт хэхъо, аузэ идунэееплкъыкІэ егъоты; ятІонэрэ тхылъыр кырегъажъэ «Ілэкъо тамыгъ», «Мыекъуапэ кьэлэ лъэчлабгъу» зыфилорэмкІэ, «Тызэмыжэгъэ гушлуагъ», «Мыхъамодэ ишхъал», ахэм анэмыкІхэри. КІэлэцІыкІу пстэури кьешлэкІыгъэм кІырыплъызэ, ащиз хахъоу, зэрапІоу, зэралэжыырэм, цыфы зэрэхъурэм итхыдэ кышылоатагъ Хъурмэ Хъусен итхылъыкІэу «Тиурам тыгъэр кышыкьокІы» зыфилорэм.

Адыгэ тхылъеджэхэм загъэчанэу тхылъитІу хъурэ романыкІэм зыфагъэнэлъасэмэ, кьалон агъотынэу кысшэхъу.

Джыри зы романыкІэкІэ лъэбэкъушлэу зышылгъэ тхакІоу Хъурмэ Хъусен тхылъыкІэмкІэ тыфэгъушлэ.

МАМЫРІКЪО Нуриет.

Мы лъэныкъо пстэур шызэфыщагъ, сэ сишлэшлэ, Хъурмэ Хъусен «Тиурам тыгъэр кышыкьокІы» зыфилорэ романэу ытхыгъэм, апэрэ томыр — 2011-рэ ильэсым кыдэкІыгъагъ, джы ятІонэрэ тхылъыр бэмышлэу кыхъаутыгъ.

ТхакІом тхылъ кІышъор ежъ исурэткІэ джыри ыгъэкІэрэклагъ: Ілэкъо чыгым ыльапсэ лъэкпкъ тамыгъэр чІэт, ащ (дунэешхор) тыгъэнэбзыхъэр кьешлэкІыгъэх. Псэ зыпыт пстэумкІи гъашлэм итхъагъо зэрэшлагъор шыкІэ цыкІоу, бзыу тамэу, лъэ псын-кІэм зихэхъогъу, зызыштэрэ пстэур зэрэгущор кыпллэгъэлэсы. Авторым апэрэ нэкІубгъо зэдэхыпІэм кызырэщилорэмкІэ, янэ-ятэхэу, ышхъэ, ышыпхъухэу, зыщапІугъэ Хъа-тыгъужыкьуае инахыжыхэу

ШІЭЖЬЫМРЭ ИСКУССТВЭМРЭ

Льэпкь джэмакьэр зэхыуагъэхы

Адыгэ кӀэлэегъэджэ колледжэу Андырхъое Хъусен ыцӀэ зыхьырэм льэпкь шӀэжьым ехьылӀэгъэ юфыгъохэр дэгъоу шызэхашӀэх. НэгъэплӀэ Аскэрбый адыгэмэ афэгъэхыгъэ фильмэу тырихыгъэхэм еджапӀэм щатегушылагъэх.

КӀэлэегъэджэ колледжым иди-ректорэу, тарихь шӀэныгъэхэмкӀэ докторэу Ацумыж Казбек фильмэхэм льэпкь гушпысэу ахэлъыр тинепэрэ шылакӀэ кырипхыжыгъэ, НэгъэплӀэ Аскэрбый илофшлагъэ осэ ин фишыгъ. Режиссерэу А. НэгъэплӀэм зэфэхысыжыгъэхэр ышӀы-хэзэ, тырихыгъэ фильмхэм кыа-тегушылагъ. Я 4-рэ фильмэу тилъэпкьэгъухэм Хэкужыым кыагъэ-зэжыным фэгъэхыгъэм зэхыхэм щеплӀыгъэх. Льэпкьхэм якультурэ ифестивалэу еджапӀэм щыклорэм фильмым илӀэтэгъэ-уцэ рапхыгъ.

Адыгэ Республикэм и Льэпкь театрэу Цэй Ибрахимэ ыцӀэ зыхьырэм иартистхэр фильмым хэлажъэх. Уайкьокъо Асыетрэ Джымэ Заремэрэ кыашӀырэ ролым рэхъатэу уеплӀын плӀэклӀырэп. ПлӀэгъурэмрэ зэхэпхырэмрэ гур афырзы, нэкур кыагъэушынэ.

...Зэшыпхъухэр зео-банэм хэ-щагъэх. Зэгъусэхэу Хэкужыым кыызэдагъэзэжыныу амал агъо-тырэп. ГурышӀкӀэ кыашӀэ гъогу зэфэхъаф зытехъэхкӀэ зэшло-кӀодынхэм ишынагъо кыашъхэ-

рыхъан зэрилъэкӀыщтыр. Тиар-тисткэхэм псэ пытэу рольхэр кыызэрашӀырэм фильмыр кыегъэ-бай. Колледжым щыклорэ зэхыхэм еджакӀоу, кӀэлэегъаджэу хэлажъэрэмэ анэгъу тыклапӀэу зэп кыызэрэхэкӀыгъэр. Рэхъат-хэп, нэпсыр кыызэхэу ахэтыр макӀэп. Льэпкь джэмакьэр зэхыхы, зытыгъоижыным фэгуп-шысэх.

Фильмым адыгэхэр, урысхэр, нэмыкӀхэри еплӀыгъэх. Цыф-пэпч ыгу лӀыӀэсын ылъэкӀэу

режиссерым ар ыгъэпсыгъ. Адыг-хэр нэмыкӀ льэпкьхэм ахэтыр-хъанхэу тызэрэфэмыер, льэп-кьым зиугъоижыным фэшӀ кыэ-ралыгъо екӀоплакӀэ юфым зэ-рищыклагъэр юфшлагъэм шъхэ-ихыгъэу кыелуатэ.

НэгъэплӀэ Аскэрбый ифильм-хэм ялӀэтэгъэуцохэр Москва, Налчык, Краснодар, Щэрджэс-кӀалэ, Мыекьуапэ, Тыркуем, нэмыкӀхэм ащыклагъэх. Коллед-жым шызэхашӀэгъэ лӀэтэгъэуцом А. НэгъэплӀэм зэфэхысыжыгъэр

кыышӀыгъэх. Дискхэм атетхэгъэ фильмхэр колледжым шлухъафтын фишыгъэх.

Ацумыж Казбек колледжым ыцӀэкӀэ А. НэгъэплӀэм «тхъауе-гъэпсэу» рилуагъ. Фильмхэм ягъэхъазырын зилахышӀу хэзы-шыхъэгъэ Ацумыж Рэмэзан лӀэтэгъэуцом хэлажъагъ, ныб-жыкӀэхэм гушыӀэгъу афэхъугъ. Зэхыхэм нэпӀеглӀ сурэтхэр цы-тырахыгъэх.

Сурэтхэр лӀэтэгъэуцом кыы-цытырахыгъэх.

ТИКЪЭГЪЭЛЪЭГЪОНХЭР

Краснодар щэкӀо

ШӀолъырхэм язэнэкьокъоу «Биеннале-2013»-рэ зыфилорэр Краснодар кыышӀы-зэуахыгъ. Краснодар краимрэ Адыгеим-рэ культурымкӀэ яминистерствэхэм юфтыабзэр зэхашагъ.

Краснодар краим культурымкӀэ иминистрэ игуа-дзэу В. Ярошко, Адыгэ Республикэм культурымкӀэ и Министерствэ иотдел ипашӀэу Б. Шэуджэныр, Адыгэ Республикэм илӀыкӀоу Краснодар краим игубернатор дэжъ шыӀэ Т. Трахъор, Адыгеим ису-рэтӀышӀхэм я Союз итхъаматэу Р. Хъуажыр, сурэтӀышӀ цӀэрыӀоу А. Бырсыыр, нэмыкӀхэри зэхыхэм кыышыгушылагъэх.

Я 11-рэ зэнэкьокъуым графикэм, живописым, нэмыкӀхэм афэгъэхыгъэ юфшӀэгъэ 400-м ехъу кыышагъэлыагъо.

— Тыгъэгъазэм кӀауххэр зэфэхысыжыгъыштых, текӀоныгъэр кыдзыыхыгъэхэм шлухъафтынхэр афашӀыштых, — кытылуагъ Адыгеим культурымкӀэ изаслуженнэ юфышӀэу, тиреспубликэ ыцӀэкӀэ зэхэцэн юфыгъомэ пэцэныгъэ адызезыхьэрэ Шэуджэн Бэлэ.

САТЫР ЗАУЛЭКӀЭ

Тхъэгъэлыдж Мурат иконцерт

Къэбэртэе-Бэлыкъарым иорэдыӀоу Тхъэгъэлыдж Мурат иконцерт ятфэнэрэу Мыекьуапэ шыклауагъ.

Баскетбол ешӀэщтых

Мыекьолэ «Динамо-МГТУ»-р Урысыем изэнэ-кьокъу хэлажъэ. Шэкогум и 16 — 17-м Тамбов икомандэ тӀогъогогъо тикъалэ шылуӀэшт.

САМБЭР

Къалмыкьым дэгъоу щыбэнагъэх

Къалмыкьым самбэмкӀэ изӀэлухыгъэ турнир Элиста щыклауагъ. Волгоград, Астрахань хэкухэм, Краснодар, Ставрополь крайхэм, Адыгеим, Къалмыкьым яспортсменхэр шлухъафтынхэм якъыдэ-хын фэбэнагъэх.

Адыгэ Республикэм зыщызыгъэсэ-рэ кӀэлэ 17 зӀэулӀэгъумэ ахэлэжъа-гъэх. Яонтэгъугъэхэм ялӀытыгъэу апэрэ чыплӀэхэр кыдзыыхыгъэхэр: Зэфэс Дол-лэт, кӀг 57-рэ, Кыбыщэ Залим, кӀг 62-рэ, Шамсудин Ганзиев, кӀг 68-рэ, Кирсан Чупов, кӀг 74-рэ, Анджа Музыка, кӀг 90-рэ, ПэнэшӀу Андзаур, кӀг 100, Хъа-санэкьо Заур, кӀг 100-м кьехъу.

Артур Ганзиевым, кӀг 68-рэ, Мур-рэнэ Казбек, кӀг 82-рэ, КӀыкӀ Заур, кӀг 90-рэ, ятӀонэрэ чыплӀэхэр кыда-хыгъэх. Яцэнэрэ чыплӀэхэр бэнэклӀуи 4-мэ кыафагъэшъошагъэх.

ХагъэунэфыкӀырэ чыплӀэхэр кыдэ-зыыхыгъэхэр тренерхэу Хъэпэе Арам-бый, Мэрэтыкьо Сахидэ, Хъэпэе Хъа-мидэ, Хъот Юныс агъасэх. Урысыем-рэ Адыгеимрэ язаслуженнэ тренерэу Хъот Юныс тибэнакӀохэм ягъусэу Къал-мыкьым шылагъ. Ащ кыызэрэтилуагъэмкӀэ, турнирым изэхэщакӀохэр тиреспубли-кэ спортсменхэм кыащтыгъуэх. Якъу-лайныгъэ алырэгъум дэгъоу цагъэфе-дагъ, льэпкь шэн-хабзэхэр зэрзэрэ-хъэхэрэмкӀэ шӀулӀэ кыахэщыгъэх.

Сурэтым итхэр: **Къалмыкьым щы-кӀогъэ зӀэулӀэгъухэм ахэлэжъагъэхэр.**

Нэкубгъор зыгъэхъазыргъэр ЕМТӀЫЛӀ Нурбий.

Зэхэзышагъэр ыкӀи кыдзыгъэкӀырэр: Адыгэ Республикэм льэпкь юфхэмкӀэ, ӀэкӀыб кыэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкьэгъухэм адырӀэ зӀэпхыныгъэхэмкӀэ ыкӀи кыэбар жъугъэм иамалхэмкӀэ и Комитет
Адресыр: ур.Кре-стьянскэр, 236

Редакциер зыдэшыӀэр: 385000, кь. Мыекьуапэ, ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79, редактор шъхъаӀэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44, редактор гуадзэр-пшгъэдэкӀыж зы-хьырэ секретарыр: 52-16-77.
E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъаты-гъэр: Урысые Федерацием хэутын юфхэмкӀэ, телерадиокъэтын-хэмкӀэ ыкӀи зӀэлы-ӀэсыкӀэ амалхэмкӀэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплӀэ гъӀоры-шӀапӀ, зэраушыхъа-тыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зышыхаутырэр ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, кь. Мыекьуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Пчъагъэр 4000
Индексхэр 52161 52162
Зак. 3757

Хэутыным узшыкӀэтхэнэу цыт уахьтэр Сыхъатыр 18.00
ЗышыкӀэтхэгъэхэ уахьтэр Сыхъатыр 18.00

Редактор шъхъаӀэр Дэрбэ Тимур

Редактор шъхъаӀэм иапэрэ гуадзэр МэшлӀэкьо Саид

ПшгъэдэкӀыж зыхьырэ секретарыр

ЖакӀэмыкьо Аминэт